

En nord-østerdøls lengsler i Canada

Av Arild Alander

Martin Nordhagen fra Folldal var en av de mange som dro over til det forgjettede land. Han kom til Canada og vart etter kvart gift med sin anne og de fikk 3 barn, alle disse igjen gift og har barn. Martin døde for et par år siden etter å ha vært enkemann i noen år.

Martin var født den 2. april 1911. Faren het Jørgen Nordhagen og var fra Furnes. Han kom til Folldal og vart gift med Marit Bekken. De fikk 7 barn sammen hvorav Martin var nummer 3. Jørgen omkom i Rjukan i 1918, og Marit satt igjen med de 7 barna i alder fra 10 til 1 år, så det var ikke så lett for henne. Martin kom 8 år gammel til øvre Brendryen, og vart der hos Anne Brendryen til han var konfirmert og muligens litt til. Han gikk altså sine skoleår i Grimsbu. Etter konfirmasjonen var han dreng blandt anna i Heimigarden (Grimsbu). Der var han en vinter med på tømmerhogst. En gang hogde han seg stygt og måtte holde seg inne. Men den godeste Martin kunne ikke sitte virkeslaus, så tida han måtte sitte i ro utnytta han ved å strikke. På Brendryen fikk Martin høre mye om Amerika. Også av Brendry-folket hadde noen dratt over «dammen», og Anne Johansdatter Brendryen hadde vært over, men kom hjem igjen og overtok garden i 1907. Av Anne fikk nok Martin høre mye om Amerika de åra han var hos henne. I tillegg lå nok eventyrlysta og utferdstrangen i ham og «Amerika-feberer» fikk godt tak.

I 1930 gikk Martin Nordhagen til det skritt å forlate gamlelandet og prøve lykken «over there». Den 7. mars, knapt 19 år gammel, forlot han sin barndoms bygd og slekt og venner. Den 13. mars dro båten fra Oslo, og 21. mars kom Martin til Halifax. Mye motgang og vanskelige kår hadde det nye landet å by ham. Han kom først åt en norsk farmer der han arbeidet denne sommeren under usle kår. Sida drev han mye

med skogsarbeid. Han var da sjuk en periode, men kom seg ovenpå igjen. Han endte opp som snekker og bodde i mange år i Vancouver i staten British Columbia.

Men lengselen tilbake og minnene fra Folldal satt nok djupt, og Martin viste poetiske evner i et dikt som stod i Fjell-ljom 12. mai 1930. Her forteller han gripende godt om sine lengsler. Dette skrev han med andre ord ganske fort etter at han var kommet over.

Det tok mange år før Martin kom seg en tur tilbake til gamlelandet. Først på slutten av 60-talet, nesten 40 år etter at han utvandra, kom han og Anne imidlertid til Norge og han fikk treft igjen mange slektninger og venner i sin barndoms Folldal.

Sida var han flere turer til Norge, også etter at han var blitt enkemann. Og et år feira han og Anne jul i Folldal.

Hvor ble det av ...

En nord-østerdøls lengsler i Kanada.

Du fedreland med minner,
som streifer inn på mig,
der hjemme solen skinner
på tun, i skog og hei.

En gang var jeg og hjemme,
og kunde ta mot alt;
den tid vil jeg ei glemme,
i minnet står den fast.

Men lengselen å komme
til fjerne lande ut,
den alltid vilde komme
fra jeg var liten gutt.

Derute er det *skoger*,
som ikke vokser her.
Der pløier de med *ploger*;
da vokser seden der.

Der skal jeg leve bedre
enn her i Norges land.
Da skal de se da, fedre,
at sønnen skal bli mann!

Slik var min tanke hjemme
før jeg tok kursen ut.
Jeg tror at fler istemmer
at slik de tenkte ut - - -

- - -

Et sakte pust av vinden
henover preiene;
men hvor er bjerkelunden?
og hvor er fuglene?

Hvor er den sus av bekken
og duren av en elv,
som gikk igjennom hekken
som skjulte himlens hvelv?

Hvor er den sang av fugler
som jeg var sikker på?
I tanken den jeg hører,
og takten kan jeg slå.

Hvor ble det av det hele,
som meldte sig hver vår,
som kunde sorgen dele
og tørke bort hver tår?